

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci žalobkyne **J. J.**, bytom B.B. ul. Č. č. X., proti žalovanému **Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, pracovisko Nitra**, so sídlom Nitra, Štefánikova ul. č. 88, o návrhu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 21. mája 2010 číslo AN/2010/01174/002650/HNS, o vrátenie dávky a príspevkov pomoci v hmotnej núdzi, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 19. januára 2011 č.k. 15S/18/2010-28, jednomyseľne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 19. januára 2011, č.k. 15S/18/2010-28, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 19. januára 2011, č.k. 15S/18/2010-28, podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol žalobu o preskúmanie rozhodnutia z 21. mája 2010 číslo AN/2010/01174/002650/HNS, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch, odboru sociálnych vecí a rodiny, z 3. marca 2010 číslo

2010/18344/019899 o uložení povinnosti vrátiť pomoc v hmotnej núdzi vo forme dávky a príspevkov zvýšených o 10 %, tak, že uložil žalobkyni povinnosť vrátiť dávku a príspevky vyplatené neprávom za obdobie od 1. septembra 2007 do 31. augusta 2009 v celkovej sume 2922,74 € a vo zvyšku napadnuté rozhodnutie potvrdil.

Súd prvého stupňa po preskúmaní zákonnosti a postupu rozhodnutia žalovaného dospel k záveru, že skutkový stav veci bol správne zistený a preskúmané rozhodnutie bolo vydané v súlade s právnymi predpismi. Žalobkyňa zamlčala rozhodnú skutočnosť pre vznik nároku na dávku v hmotnej núdzi, ktorou bol nehnuteľný majetok jej detí, získaný za peniaze ich strýka. S poukazom na nesplnenie povinnosti vyplývajúcej z § 29 ods. 1 zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pomoci v hmotnej núdzi“) preto žalovaný uložil žalobkyni povinnosť vrátiť dávku a príspevky vyplácané neprávom, zvýšené o 10 %. Časť dávky a príspevkov v hmotnej núdzi vo výške 2 657, 04 €, ktorú má žalobkyňa vrátiť predstavuje jednotlivé dávky, ktoré žalobkyňa prevzala na základe neúplných informácií o jej majetkových pomeroch a majetkových pomeroch s ňou spoločne posudzovaných osôb, navýšenú o 10 % sankciu z preplatku teda 265,70 €, teda spolu 2 922,74 €.

Súd prvého stupňa úspešnému žalovanej nepriznal náhradu trov konania s odôvodnením, že v konaní nebola úspešná.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala žalobkyňa odvolanie. Namietala, že krajský súd neprihliadol na okolnosti odkázanosti na pomoc v hmotnej núdzi a celú zodpovednosť za nesplnenie oznamovacej povinnosti preniesol na ňu. Uviedla, že vzhľadom na konkrétne okolnosti nadobudnutia nehnuteľného majetku spoločne s ňou posudzovaných detí bola presvedčená, že nemusí hlásiť prírastok na ich majetku, ktorý je nepoužiteľný a nemá vplyv na ich odkázanosť na dávku v hmotnej núdzi. Z uvedeného dôvodu nevedela, že dávku a príspevky poberala neoprávnene, lebo k žiadnym právne významným zmenám od spísania žiadosti a priznania dávky u nej nedošlo. Žiadala, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 250s OSP) bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nemožno vyhovieť.

Podľa § 8 ods.1 až 3 zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pomoci v hmotnej núdzi“) občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, sa nepovažujú za občanov v hmotnej núdzi, ani keď ich príjem nedosahuje životné minimum ustanovené osobitným predpisom, ¹⁾ ak si svojím majetkom môžu zabezpečiť základné životné podmienky a pomôcť v hmotnej núdzi.

Za majetok podľa tohto zákona sa považujú hnutelné veci a nehnuteľné veci, a ak to ich povaha pripúšťa, práva alebo iné majetkové hodnoty.

Občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, si majú pomôcť v hmotnej núdzi užívaním vlastného majetku, správou vlastného majetku, predajom vlastného majetku alebo prenájmom vlastného majetku. Od občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, nemožno požadovať predaj alebo prenájom

a) nehnuteľnosti, ktorú užívajú na primerané trvalé bývanie; u občana a fyzickej osoby, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, sa na primeranosť nehnuteľnosti užívanej na trvalé bývanie neprihliada, ak občan a fyzická osoba, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, dovŕšili dôchodkový vek,

b) poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy, ktorú užívajú pre svoju potrebu,

c) hnutelnej veci, ktorá tvorí nevyhnutné vybavenie domácnosti, alebo na ktorú sa poskytla jednorazová dávka v hmotnej núdzi alebo peňažný príspevok na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia,

Zo spisov vyplýva, uvedené v že podľa zákona o pomoci v hmotnej núdzi žalobkyni na základe jej žiadosti bola od 1. júla 2006 poskytnutá pomoc v hmotnej núdzi vo forme dávok a príspevkov na základe rozhodnutí Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch, odboru sociálnych vecí a rodiny (ďalej len Úrad). Opodstatnenosť a výška dávky vychádzala z majetkových pomerov, uvedených v žiadosti.

V žiadosti z 22. júna 2009 v časti "G. Bytové pomery žiadateľa " je uvedené, že žalobkyňa spolu s manželom bývajú v rodinnom dome, ktorého vlastníkmi sú ich maloleté deti. Pravdivosť tohto tvrdenia v žiadosti potvrdila žalobkyňa svojím podpisom. Rovnako tiež potvrdila, že je si vedomá právnych následkov v prípade uvedenia nepravdivých údajov, alebo neoznámene práve rozhodujúcich skutočností. V prílohe k žiadosti z 19. júna 2009 tiež uviedla, že je užívateľkou rodinného domu v B., na ul. Č. č. 46. Túto skutočnosť potvrdil aj Obecný úrad v B., ktorý uviedol, že maloleté deti žalobkyne nadobudli stavebný pozemok v centre obce na H. ul. každý v jednej tretine. Nehnutelnosti, ktoré deti žalobkyne ako osoby, spoločne posudzované pre posúdenie nároku na dávku v hmotnej núdzi, neslúžili žalobkyňi a s ňou spoločne posudzovaným osobám na bývanie, preto ich nebolo možné považovať za nehnuteľnosti, pri ktorých treba vylúčiť, aby ich občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, pomohli v hmotnej núdzi užívaním vlastného majetku, správou vlastného majetku, predajom vlastného majetku alebo prenájmom vlastného majetku.

Aj keď od občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, nemožno požadovať predaj alebo prenájom nehnuteľnosti, ktorú užívajú na primerané trvalé bývanie, treba uviesť, že novonadobudnuté nehnuteľnosti spoločne posudzovaných osôb im na trvalé bývanie neslúžili a ani nesusedili s nehnuteľnosťou, v ktorej žalobkyňa s rodinou bývali. Navyše u fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, sa na primeranosť nehnuteľnosti užívanej na trvalé bývanie neprihliada vtedy, ak občan a fyzická osoba, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, dovŕšili dôchodkový vek. Táto podmienka v danej veci tiež splnená nebola.

V rozhodnutiach o priznaní pomoci v hmotnej núdzi bolo uvedené, že táto pomoc bola žalobkyňi priznaná na základe toho, že žiadateľka a spoločne s ňou posudzované osoby si nemôžu pomôcť v hmotnej núdzi predajom alebo prenájmom vlastného majetku. V rozhodnutiach bola žalobkyňa tiež upozornená na povinnosť a na zodpovednosť ako občana v hmotnej núdzi uvedenú v § 29 zákona o hmotnej núdzi písomne ohlásiť do ôsmich dní všetky skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na dávku a príspevky a na ich výplatu a tiež na povinnosť vrátiť dávku a príspevky alebo ich časť zvýšené o 10 % odo dňa, od ktorého nepatrili.

Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa minimálne do ôsmich dní od registrácie kúpnych zmlúv, na základe ktorých jej deti ako s ňou spoločne posudzované osoby nadobudli nehnuteľnosti, ktoré mohli použiť na riešenie hmotnej núdze bola povinná nadobudnutie nehnuteľného majetku žalovanej ohlásiť, ale napriek poskytnutému poučeniu túto povinnosť nesplnila, čo malo za následok, že sa dávky v hmotnej núdzi vyplácali neprávom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto nemohol zohľadniť tvrdenia žalobkyne, uvedené v žalobe, ktorú sú takmer totožné s dôvodmi odvolania, lebo nemožno zohľadniť jej námietky, že majetok svojich detí, ktoré boli spoločne s ňou posudzované pre potreby zistenia hmotnej núdze na zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie použiť nemohla.

Dostatočne bolo preukázané, že žalobkyňa nesplnila zákonom uloženú povinnosť ohlásiť žalovanej skutočnosti, právne významné pre trvanie nároku na dávku v hmotnej núdzi a jej konanie malo preto za následok, že dávky sociálnej pomoci boli vyplácané, hoci jej nepatrili. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyňa bola v dostatočnom rozsahu poučená aj o následkoch neoznámenia iného príjmu než sú jej vlastné majetkové prírastky, nesplnila svoju ohlasovaciu povinnosť a nemala aj naďalej nárok na dávky sociálnej pomoci. Len žalovaný bol oprávnený pred rozhodnutím o povinnosti vrátiť dávku alebo jej časť riešiť aj otázku, či majetkový prírastok spoločne s ňou posudzovaných osôb mohol ovplyvniť jej odkázanosť na sociálnu pomoc, a to aj vtedy, ak v nadobudnutej nehnuteľnosti mala doživotné právo bývania iná osoba a jej deti sa v skutočnosti užívania správy uvedeného majetku nemohli ujať a profitovať z neho.

Treba ešte pripomenúť, že nezodpovedá skutočnosti námietka žalovanej, že súhlas na prejednanie veci bez nariadenia pojednávania nedala. V súdnom spise na č.l. 16 sa nachádza podanie jej bývalého právneho zástupcu advokáta JUDr. Jána Ikrényho z 19. júla 2010, v ktorom je uvedené že žalobkyňa s prejednaním veci bez pojednávania súhlasí. Postupom súdu, ktorý vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania jej preto nebola odňatá možnosť konať pred súdom.

Po preskúmaní zákonnosti a postupu rozhodnutia žalovaného odvolací súd preto rovnako ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného zodpovedá zákonu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto odvolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre ako vecne správny podľa § 219 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 OSP potvrdil.

V odvolacom konaní žalobkyňa nebola úspešná, preto nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania a úspešný žalovaný nárok na náhradu trov konania nemá, preto súd účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 250k ods. 1 a § 246c OSP v spojení s § 151 ods. 1 OSP).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. apríla 2012

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová